

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ і
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра епізоотології мікробіології і вірусології

**ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ
ВКАЗІВКИ**

з навчальної практики студентів факультету

ветеринарної медицини з дисципліни

"Епізоотологія та інфекційні хвороби"

Студент _____

Курс _____ Група _____

Місце практики _____

Оцінка практики _____

Керівник практики _____

КИЇВ – 2024

УДК 619:616.9-614.4 (075.8)

Програма та методичні вказівки щодо проходження навчальної практики з дисципліни "Епізоотологія та інфекційні хвороби" допоможе студентам четвертого та п'ятого курсів, методично вірно виконати програму, оформити клінічну документацію, провести аналіз виконаної роботи та скласти звіт.

Розраховані на студентів факультету ветеринарної медицини.

**Затвердженні вченою радою факультету ветеринарної медицини
НУБіП України**

Укладачі: В.В. Мельник, В.В. Недосєков, В.О. Ушкалов, Н.Г. Сорокіна,
В.М. Шевчук, Ситнік В.А., О.Г. Мартинюк, О.Б. Шевченко

Рецензенти: проф. Сорока Н.М.
проф. Радзиховський М.Л.

***Програма та методичні вказівки з навчальної практики студентів
факультету ветеринарної медицини з дисципліни
"Епізоотологія та інфекційні хвороби "***

Відповідальний за випуск доцент Мартинюк О.Г.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ЕПІЗООТОЛОГІЇ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Епізоотологія та інфекційні хвороби» є профільною у підготовці лікарів ветеринарної медицини. У повсякденній діяльності ветеринарного лікаря, на якій би ділянці він не працював, одним із найголовніших завдань є профілактика інфекційних хвороб та боротьба з ними. При цьому слід мати на увазі, що лише своєчасне та кваліфіковане здійснення профілактичних, протиепізоотичних та лікувальних заходів дозволить забезпечити належну збереженість поголів'я тварин та отримання продукції високої якості.

Практичне навчання студентів з епізоотології та інфекційних хвороб на четвертому та третьому із скороченим терміном навчання курсах сприяє закріпленню теоретичних знань, набуття необхідних навичок у професійній діяльності. Застосування отриманих теоретичних знань на практиці формує у них здатність творчо підходити до роботи та допомагає краще орієнтуватися у вибраній спеціальності.

Мета практики

Метою практики є закріплення студентами теоретичних знань, придбання та вироблення певних практичних навичок у виконанні протиепізоотичних заходів в умовах господарства.

Завдання практики

Основними завданнями практики з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби» є:

1) провести епізоотологічне обстеження господарства і скласти акт обстеження (методика проведення епізоотологічного обстеження наведена у додатку 1);

2) проаналізувати річний, кварталний і місячний плани ветеринарно-профілактичних заходів у конкретному господарстві;

3) приймати безпосередню участь у виконанні планів протиепізоотичних заходів (профілактичних вакцинацій, алергічних досліджень, взятті крові для серологічних досліджень та клінічних обстеженнях тварин).

4) навчитися правильно складати плани та акти проведення основних профілактично-лікувальних заходів у господарстві.

Зміст практики

1) Студенти ознайомлюються та аналізують річні, квартальні і місячні плани ветеринарно-профілактичних заходів у конкретних господарствах, документи ветеринарного обліку і ветеринарної звітності.

2) Студенти беруть участь в організації і проведення масових профілактичних вакцинацій тварин проти інфекційних хвороб. Перед проведенням вакцинацій вивчають настанови щодо використання конкретних біопрепаратів (назва біопрепарату, дата і місце його виготовлення, спосіб і місце введення, доза, термін зберігання, цілісність упаковки, відсутність у флаконах плісняви, тощо). Студенти самостійно стерилізують необхідні інструменти, готують місце для ін'єкції препарату (вистригають, дезінфікують), а потім вакцинують тварин. Як правило, при виконанні кожного завдання академічна група поділяється на підгрупи (бригади) по 4-6 чоловік і призначається старший групи.

3) Набувають практичних навиків щодо взяття крові від тварин для гематологічних та одержання сироватки крові для серологічних діагностичних досліджень і складають списки досліджуваних тварин. Після взяття крові від запланованої кількості тварин оформляють супровідні документи, які разом з відібраними пробами крові направляють у лабораторію ветеринарної медицини.

4) Освоюють техніку проведення масових алергічних досліджень (офтальмо- та внутрішньошкірної проб). Під керівництвом і контролем викладачів та ветспеціалістів господарств досліджують коней на сап, а велику рогату худобу на туберкульоз, читають реакції на введення алергенів.

5) Вивчають дезінфекційну техніку, готують дезрозчини і проводять дезінфекцію тваринницьких приміщень, дотримуючись техніки безпеки та правил особистої гігієни.

6) Вивчають методику та проводять дезінсекцію та дератизацію приміщень, враховують ефективність проведених заходів. При наявності інфекційно хворих тварин проводять їх ізоляцію від здорових тварин, лікування та поточну дезінфекцію. Студенти вивчають систему ветеринарно-санітарних заходів, які повинні проводитись у випадку виникнення інфекційної хвороби. Крім того, студенти знайомляться з ветеринарно-санітарними об'єктами господарства (санпропусник, ізолятор, карантинне приміщення, дезбар'єри, дезковрики, місця збирання трупів тварин, наявність і стан біотермічних ям, наявність холодильників для тимчасового зберігання туш забитих тварин, спосіб зберігання біопрепаратів, тощо).

Студент повинен знати:

1) Методику складання річних, квартальних та місячних планів ветеринарно-профілактичних заходів.

2) Методику складання документів ветеринарного обліку та ветеринарної звітності.

3) Методику складання заявок на біопрепарати, медикаменти, інструментарій, дезінфектанти.

4) Нові методи діагностики та профілактики інфекційних хвороб.

Студент повинен вміти:

- 1) Проводити епізоотологічне обстеження господарства та складати акт обстеження.
- 2) Фіксувати тварин для проведення діагностичних досліджень і лікувально-профілактичних заходів.
- 3) Проводити алергічне дослідження тварин, відбирати проби крові від різних видів тварин і птиці для серологічних досліджень.
- 4) Відбирати матеріал від тварин і патологічний матеріал від трупів тварин для проведення лабораторних діагностичних досліджень.
- 5) Складати супровідні документи на матеріал, який направляється в лабораторію ветеринарної медицини для досліджень.
- 6) Проводити лікувально-профілактичні заходи при інфекційних хворобах тварин та птиці.
- 7) Складати акти про проведені діагностичні дослідження, профілактичні та вимушені вакцинації тварин, дезінфекцію, дератизацію, дезінсекцію та інші протиепізоотичні заходи.

МІСЦЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Готується база практики, проводиться інструктаж студентів щодо мети, завдань і змісту навчально-клінічної практики. Також проводиться інструктаж з техніки безпеки та заходів особистої профілактики при роботі із здоровими та інфекційно хворими тваринами. Навчальна практика проводиться у ВП НДГ НУБіП України та інших базових господарствах, які відповідають вимогам щодо виконання програми практики.

КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Керівництво практикою проводять викладачі кафедри (два викладачі на одну академічну групу студентів). Основною формою організації практики студентів є бригада. Викладачі постійно слідкують за дотриманням техніки безпеки, надаючи студентам необхідні консультації. В організації та керуванні навчальною практикою приймають участь ветеринарні спеціалісти господарств. З ними погоджуються терміни проведення протиепізоотичних заходів.

Студенти забезпечуються необхідними посібниками. Індивідуальні заняття з навчальної та наукової роботи студенти виконують по тематиці наукових досліджень кафедри. Щодня, в кінці робочого дня викладач приймає від бригад звіт про виконану роботу.

ЗВІТНІСТЬ

По закінченні практики у відповідності з календарним планом студент подає викладачеві щоденник про виконання завдань, отриманих перед початком практики, акт епізоотологічного обстеження господарства, копії актів на проведені діагностичні дослідження, профілактичні щеплення, дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію, тощо.

ЕПІЗООТОЛОГІЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ГОСПОДАРСТВА І СКЛАДАННЯ АКТУ

Акт епізоотологічного обстеження господарства (ферми) складають на основі повного епізоотологічного обстеження. Його пишуть у довільній формі, але з дотриманням послідовності викладу результатів обстеження, згідно з наведеною нижче схемою, яка, безумовно, не є догмою й у певних, конкретних умовах деякі питання, що не мають особливої ваги, в акті можуть не висвітлюватися, й навпаки, важливі, але невраховані схемою – необхідно включити до акта.

Проводячи обстеження спеціалісти звертають увагу на такі основні питання: загальну характеристику господарства; дані про кількість і види тварин; стан тваринницьких приміщень; умови утримання і годівлі тварин; наявність кровосисних комах, гризунів, кліщів; стан пасовищ; водопій тварин; порядок комплектування господарства тваринами; епізоотичний та ветеринарно-санітарний стан господарства; благополуччя щодо інфекційних захворювань тварин сусідніх господарств і населених пунктів; епізоотичний та ветеринарно-санітарний стан різних ветеринарних об'єктів, розміщених навколо тваринницького господарства; можливий контакт тварин з дикими тваринами та ін.

Результати епізоотологічного обстеження тваринницького господарства оформляють відповідним актом у трьох примірниках. Один із них залишається у господарстві, а інші зберігаються у справах ветеринарної установи, представник якої проводив епізоотологічне обстеження:

При обстеженні необхідно:

1. Дати загальну характеристику господарства та вказати його напрям і основні виробничі показники.

2. Зазначити кількість тварин за видами, віком, статтю, вгодованістю, породністю; характер використання. Вказати доморощені чи куплені тварини, якщо куплені, то які саме, де й коли.

3. Вказати відомості про тваринницькі приміщення та їх стан, площу і об'єм приміщень на одну голову по видах та вікових групах тварин, систему вентиляції та її ефективність, освітлення. Дати характеристику підлогам, годівницям, проходам, підстилці.

4. Охарактеризувати утримання різних видів і вікових груп тварин.

5. Дослідити наявність в тваринницьких приміщеннях аміаку, сірководню, вуглекислоти, обсіменіння мікроорганізмами (кількість в 1 м³ повітря), кровосисних комах, членистоногих та гризунів.

6. З'ясувати питання годівлі тварин. Раціон. Повноцінність кормів (білкове співвідношення, наявність вітамінів, мінеральних речовин). Спосіб підготовки і згодовування кормів, їх якість.

7. Зазначити водопій тварин. Вказати джерела водопостачання (водопровід, колодязь, став, річка та ін.), способи напування тварин, якість води, благополуччя їх в епізоотичному відношенні.

8. Дати характеристику пасовищ (луки, заплавні луки, рівнина, гори, ліс, чагарник тощо). Віддаленість пасовищ від населених пунктів, проїзних

доріг. Використання пасовищ у минулому і тепер, особливо для санітарних груп тварин, благополуччя в епізоотологічному відношенні, наявність диких тварин.

9. З'ясувати порядок комплектування господарства тваринами, зв'язок з іншими господарствами і населеними пунктами та зазначити їх благополуччя щодо інфекційних захворювань.

10. Описати епізоотичний стан тваринницького господарства в минулому і на даний час. Зазначити, чи спостерігалися раніше випадки інфекційних захворювань тварин і птиці, коли і які саме, ступінь їх поширення по окремих видах і вікових групах тварин за останні роки. Які інфекційні захворювання тварин і птиці реєструють на даний час, ступінь їх поширення в господарстві (динаміка), джерела інфекції. Ким та яким методом встановлено діагноз. Які заходи, проведено в господарстві, щодо ліквідації захворювання (карантинування, ізоляція, лікування, щеплення, дезінфекція, тощо) та їх ефективність.

11. Наявність плану протиепізоотичних заходів і його фактичне виконання (діагностичні дослідження тварин і їх результати, методи діагностики, терміни проведення вакцинацій і інших профілактичних обробок тварин, їх результати).

12. Захворювання й загибель худоби у приватному секторі.

13. Охарактеризувати ветеринарно-санітарний стан розташованих навколо тваринницького господарства біотермічних ям, скотомогильників, утилізаційних, забійних пунктів, боєнь, м'ясокомбінатів, складів для зберігання та підприємств по переробці сировини тваринного походження.

14. З'ясувати ветеринарно-санітарний стан господарства. Зазначити, як часто проводять механічне очищення тваринницьких приміщень та його якість. Вказати методи та способи дезінфекції (коли, якими дезінфекційними розчинами, їх концентрація та витрати на 1 м² незараженої площі, фактична наявність документів, що це засвідчують).

15. Укомплектованість ферми обслуговуючим персоналом і забезпеченість його спецодягом і взуттям. Стан здоров'я працівників (дата останнього медогляду).

16. Кількість і кваліфікація зооветеринарних фахівців.

Загальні висновки. На основі фактичних матеріалів епізоотологічного обстеження тваринницького господарства, викладених в акті, зробити висновки про виникнення і поширення того чи іншого інфекційного захворювання тварин (птиці) та його епізоотичний і ветеринарно-санітарний стан; відповідність умов утримання і годівлі тварин сучасним вимогам.

Рекомендації. Виходячи з конкретної епізоотологічної ситуації, що склалася в господарстві, розробити план ветеринарних заходів, спрямованих на оздоровлення тваринницького господарства. План складають відповідно діючих інструкцій, враховуючи при цьому передовий досвід ветеринарної практики та найновіші досягнення науки в галузі ветеринарної медицини.

А К Т
епізоотологічного обстеження

“ _____ ” _____ 201__ р.

і населеного пункту)

Комісія у складі _____
(посада, прізвище, ініціали голови і членів комісії)

у присутності _____
склали цей акт про те, що цього числа було проведено епізоотологічне обстеження

Виявлено:

1. Поголів'я сільськогосподарських тварин:

велика рогата худоба, всього _____ ГОЛ.

у т.ч. молодняк _____ ГОЛ.

коні, всього _____ ГОЛ.

у т.ч. молодняк _____ ГОЛ.

вівці, всього _____ ГОЛ.

у т.ч. молодняк _____ ГОЛ.

птахи _____ ГОЛ.

2. Розташування тварин і ветеринарно-санітарний стан приміщень _____

3. Годівля, водопій, догляд і утримання тварин _____

4. Комплектування господарства тваринами протягом останніх років проходило _____

5. Господарство неблагополучне щодо заразних хвороб

6. Зв'язок із сусідніми населеними пунктами і їх благополуччя _____

7. Обґрунтування діагнозу _____

8. Дата виявлення захворювання _____

(серед якого виду і віку тварин)

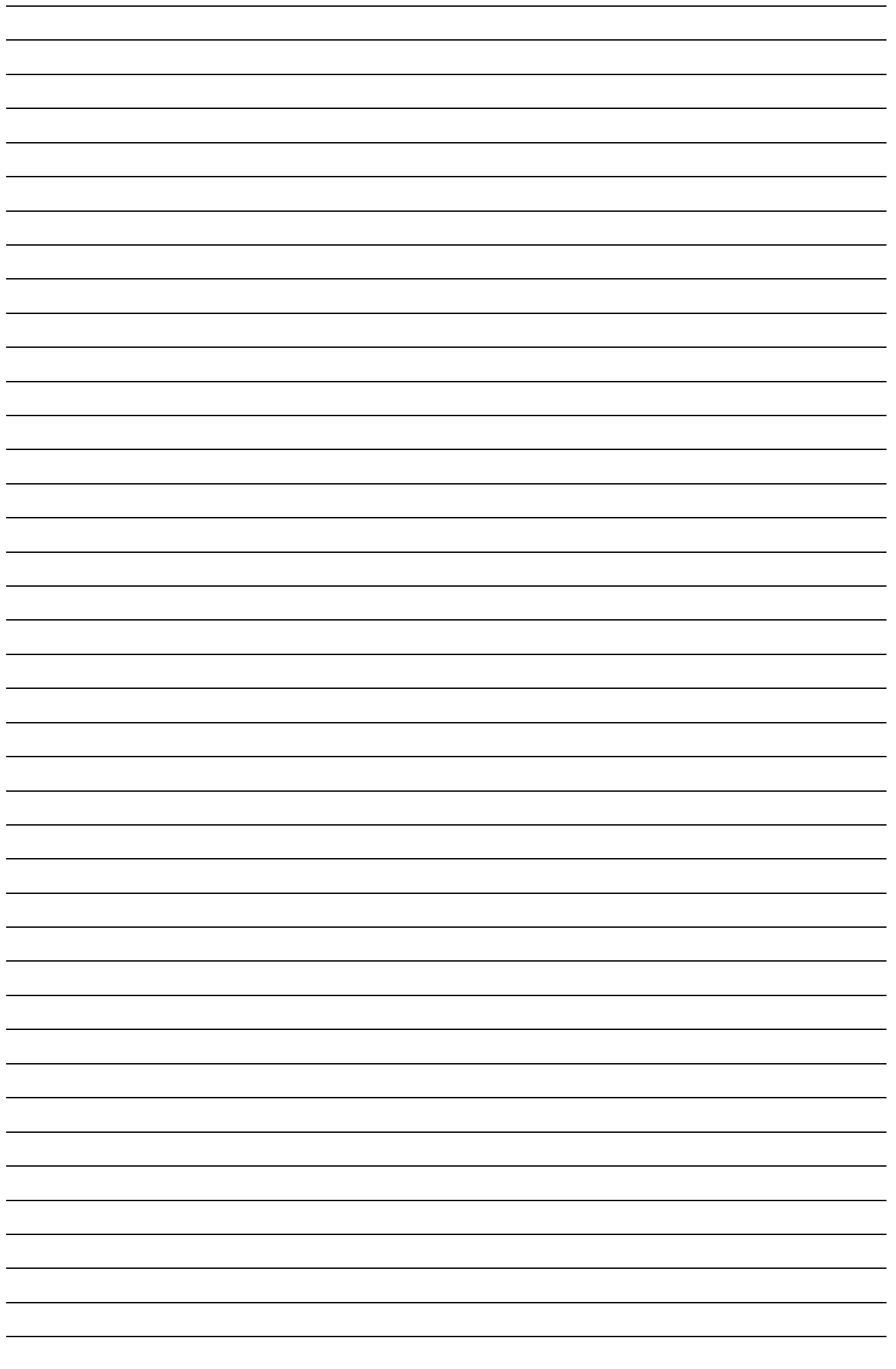
9. Перші клінічні ознаки, динаміка виділення хворих і наслідки патолого-анатомічного розтину та лабораторних досліджень, що є джерелом збудника інфекції _____

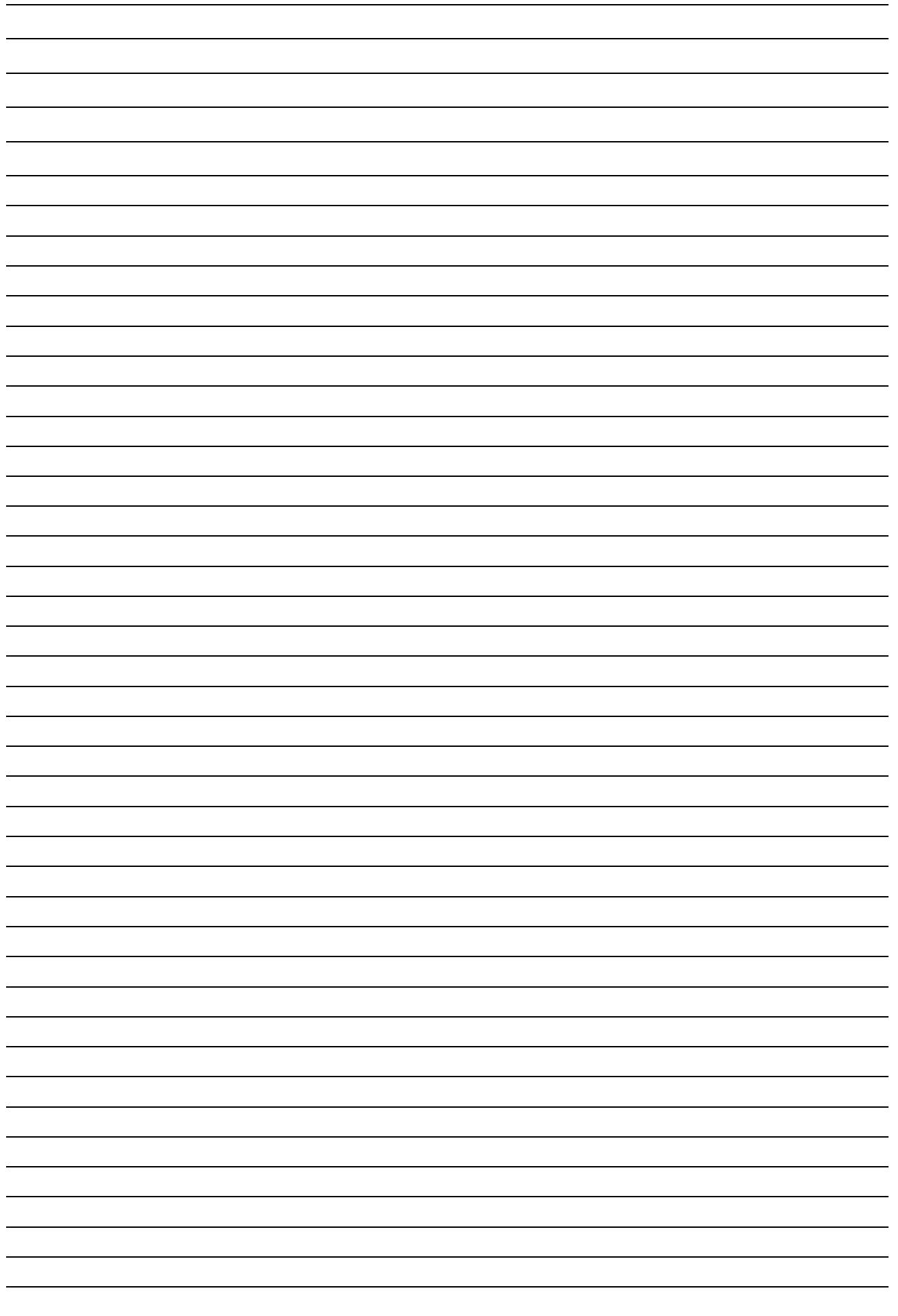
10. Які заходи проводились з ліквідації захворювання _____

11. Висновки: _____

12. Пропозиції: _____

Підписи:

А К Т
на проведення щеплення

“ _____ ” _____ 201__ р.

_____ (назва господарства)

Ми, що нижче підписалися, _____ (посада, прізвище та ініціали)

склали даний акт про те, що цього числа проведено щеплення _____

_____ (профілактичне, вимушене)

_____ (вид тварин, проти якої хвороби)

Із наявних гол. _____ щеплено _____ гол. (вид тварин)

_____ (в т.ч. за віковими групами)

Не щеплювали _____ гол. _____ (вказати причину і термін вакцинації)

Вакцина (її назва) виготовлена _____ біофабрикою “ _____ ” _____ 201__ р., термін придатності до _____ 201__ р., серія _____, держконтроль _____.

Вакцину вводили _____ в дозі первинно _____ мл, (внутрішньом’язово, підшкірно)

повторно _____ мл.

Шкіру на місці введення препарату дезінфікували _____ (вказати чим)

Стерилізацію шприців, голок проводили кип’ятінням протягом _____ хв.

Використано вакцини _____ л (мл), вати _____ г., спирту _____ г.

Залишок вакцини в кількості _____ мл знешкодили кип’ятінням протягом _____ хв.

Контроль за щепленими тваринами покласти на _____ (посада, прізвище та ініціали)

Підписи:

Примітка: Якщо передбачено настановою, то до акта додається опис щеплених тварин.

Додаток

Опис _____ (вид тварин)

_____ (назва господарства)

підданих профілактичному щепленню проти _____ (назва хвороби)

“ _____ ” _____ 201__ р.

Кличка та інвентарний № тварини	Стать	Вік	Прізвище та ініціали доглядача чи власника тварин

А К Т

на проведення туберкулізації

“ _____ ” _____ 201__ р.

_____ (назва господарства)

Ми, що нижче підписалися, _____ (посада, прізвище та ініціали спеціалістів)

(ветеринарної медицини і представника господарства)

склали даний акт про те, що з _____ по _____ 201__ р. проведено клінічний огляд і туберкулізацію великої рогатої худоби, що знаходиться на відділку (бригаді) №1.

На день дослідження на відділку було _____ голів ВРХ, у т.ч. _____ корів, телиць і нетелів _____, телят до 40 денного віку _____.

Досліджено _____ голів, у т.ч. корів _____ гол., телиць і нетелів _____ гол., телят старше 40 денного віку _____ гол.

Не досліджували _____ гол., у т.ч. корів _____ гол., телиць і нетелів _____ гол., (вказати кличку та інв. №, причину).

Клінічні ознаки туберкульозу у тварин (не) виявлені.

Дослідження проводили сухим (рідким) туберкуліном, виготовленим _____ біофабрикою _____ 201__ р., термін придатності _____ років, серія _____, держконтроль _____, розчинник: серії _____, держконтроль _____.

Туберкулін вводили внутрішньошкірно безголковим ін'єктором “Овод” у ділянці середньої третини шиї зліва в дозі _____ мл. Шерсть на місці введення алергену вистригали, шкіру дезінфікували _____ етиловим спиртом.

Туберкулізацію проводили лікарі ветеринарної медицини

_____ (прізвище та ініціали)

Облік реакції проводили через _____ години після введення туберкуліну.

Результати дослідження: _____ (реагуючих на туберкулін тварин)

не виявлено або виявлено реагуючих _____ голів, вказати їх клички,

_____ (інвентарні номери; якщо виявлено більше 5 реагуючих, додається їх опис)

Реагуючих тварин піддали діагностичному забою _____ гол. Приміщення, з якого виділені реагуючі тварини, піддали дезінфекції _____

(вказати, яким деззасобом)

Витрачено: туберкуліну _____ доз, розчинника _____ мл, спирту _____ г, вати _____ г.

Залишок розведеного туберкуліну піддано кип'ятінню.

Додаток: 1. Опис тварин, яких не досліджували.

2. Опис реагуючих на туберкулін тварин.

Підписи:

Затверджую:
Керівник господарства
“ _____ ” _____ 201__ р.

А К Т
про падіж тварини

“ _____ ” _____ 201__ р.

_____ (назва господарства)

Мною, _____

(посада, прізвище, ініціали лікаря ветеринарної медицини (фельдшера)

у присутності _____

(прізвище, ініціали завфермою, зоотехніка, доярки, свинарки)

складено даний акт про те, що цього числа проведено розтин трупа загиблої тварини

_____ (вид, стать, порода, кличка, інвентар. номер, вік, вага)

Виявлено: _____

Висновок: _____

(причина смерті тварини)

_____ (куди направлений труп, як поступили зі шкірою)

Поради щодо запобігання захворювання і загибелі тварин _____

Підписи:

С У П Р О В І Д Н А

У _____ державну лабораторію ветеринарної медицини

направляється _____ проб крові (сироватки) _____, (вид тварин)

що належать _____ згідно з описом, що додається, для дослідження на _____ Додаток: опис у двох примірниках.

(назва захворювання)

Лікар ветеринарної медицини _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Затверджую:
Керівник господарства
“ _____ ” _____ 201__ р.

А К Т
на вимушений забій тварини

“ _____ ” _____ 201__ р.

_____ (назва господарства)

Ми, що нижче підписалися, _____
(посада, прізвище, ініціали лікаря ветеринарної медицини (фельдшера)

_____ (ветеринарної медицини, зоотехніка, завфермою)

склали даний акт про те, що цього числа проведено вимушений забій _____, вік _____ інв.

номер _____ кличка _____ при ректальній температурі _____, жива маса _____ кг.

Клініко-анамнестичні дані і причина вимушеного забою тварини _____

Протягом останніх трьох днів перед забоєм антибіотики застосовувались (*так*) (*ні*) – підкреслити необхідне.

Тушу і субпродукти зберігати в холодильній камері до одержання наслідків лабораторних досліджень, після чого вирішувати питання про їх реалізацію.

Примітка. Якщо м'ясо вимушено забитих тварин здається на промислову переробку, то обов'язково з тушею направляти голову і паренхіматозні органи (серце, легені, печінку, селезінку, нирки).

Підписи :

А К Т
про вибракування тварини

“ _____ ” _____ 201__ р.

_____ (назва господарства)

Ми, що нижче підписалися _____
(прізвище, ініціали лікаря ветеринарної медицини (фельдшера)

_____ (медицини, зоотехніка, завфермою)

склали даний акт про те, що цього числа проведено клінічний огляд корови “ Майка ”, вік _____, інв. № _____, жива вага _____ кг.

Клініко-анамнестичні дані і причина вибракування тварини: хронічна атонія передшлунків, яка не піддається лікуванню.

Заключення: корову вибракувати і направити на забій в орендне підприємство “Аграрник”.

Підписи:

А К Т
на проведення дезінфекції (дезінсекції, дератизації)

“ _____ ” _____ 201__ р.

_____ (назва господарства)

Ми, що нижче підписалися _____

(посада, прізвище та ініціали спеціалістів ветмедицини,

що проводили дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію)

у присутності _____

(представників господарства)

за період з _____ по _____ 201__ р. провели

(профілактичну, поточну або заключну дезінфекцію, дератизацію, дезінсекцію)

у зв'язку з неблагополуччям щодо _____

(вказати захворювання)

приміщень : _____

(яких і скільки м² площі приміщень оброблено або території біля приміщень)

предметів догляду _____, ГНОЄСХОВИЩ ТОЩО _____

(яких, скільки)

(якого об'єму)

Дезінфекція (дезінсекція, дератизація) проведена _____

(вказати, яким методом, засобом)

при таких режимах:

концентрація дезрозчину _____

температура повітря в приміщенні _____

температура розчину _____

кількість розчину на 1 м² площі (аерозолю на 1 м³) _____

Після дезінфекції приміщення лишити закритим на _____ годин.

Після провітрювання приміщення, годівниці, перегородки промити водою.

Всього оброблено:

приміщень _____ м²

вигулів _____ м²

територій _____ м²

предметів догляду _____ шт.

Використано дезречовин _____

(яких і скільки)

Гній _____

(вказати метод знезараження)

(вказати метод знезараження)

Підписи:

ПОГОДЖЕНО
 Начальник управління
 ветеринарної медицини
 _____ р-ну

 “ ____ ” _____ 201__ р

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Керівник господарства

 “ ____ ” _____ 201__ р

П Л А Н
ветеринарно-профілактичних і протиепізоотичних заходів

на 201_____ р.

“ ____ ” _____ 201__ р.

Види заходів	Кількість голово обробок	У тому числі по кварталах				Вартість обробки 1 голови	Вартість обробок	Виконан ня за рік	% виконан ня
		I	II	III	IV				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.Діагностичні дослідження									
Сап коней									
Туберкульоз:									
великої рогатої худоби									
Бруцельоз:									
великої рогатої худоби									
овець і кіз									
Лейкоз великої рогатої худоби									
Фасціольоз врх									
аскароз свиней									
II.Профілактичні щеплення									
Сибірка:									
коней									
великої рогатої худоби									
овець і кіз									
Лептоспіроз									
Тріхофітія									
Сальмонельоз:									
великої рогатої худоби									
свиней									
Бешиха свиней									
Чума свиней									
Ньюкаслська хвороба									
Міксоматоз кролів									
Геморагічна септицемія кролів									

III. Лікувально-профілактичні обробки									
Дегельмінтизація проти:									
Фасціольозу:									
великої рогатої худоби									
овець									
Диктіокаульозу:									
великої рогатої худоби									
овець									
Аскарозу свиней									
Купання овець проти корости									
Обробка проти піроплазмідозів:									
великої рогатої худоби									
овець									
коней									
РАЗОМ									

Головний лікар
ветеринарної медицини _____ (_____)

(підпис)

“ _____ ” _____ 201__ р.

ІНСТРУКЦІЯ з охорони праці на навчальну практику з епізоотології

До проходження навчальної практики допускаються студенти, які ознайомлені з правилами безпечної роботи з лабораторними, дикими, домашніми, здоровими та хворими тваринами, інфекційним матеріалом, хімічними, їдкими та іншими шкідливими та небезпечними речовинами, пройшли медичне обстеження і не мають медичних протипоказань та прослухали вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки.

Студент повинен:

- Знати особливості роботи на ветеринарних і ветеринарно-санітарних об'єктах тваринницьких підприємств закритого типу.
- Знати правила роботи з тваринами та інфекційним матеріалом, особливості клінічного дослідження, обстеження й лікування хворих та інфекційно-хворих тварин.
- Знати методи фіксації тварин та основи профілактики травматизму.
- Знати способи поширення інфекційних і паразитарних захворювань та виключити можливість зараження людей зооантропонозами.
- Знати властивості матеріалів, речовин, приладів та інструментів з якими необхідно працювати та їх дію на організм тварин і людини.
- Користуватися спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту.
- Уміти надавати першу медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках.
- Уміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.

Перед початком роботи студент повинен:

- Отримати завдання від керівника робіт.
- Пройти інструктаж на робочому місці.
- Перевірити стан та одяги спецодяг, спецвзуття, а при потребі й інші засоби індивідуального захисту.
- Перевірити справність приладів, обладнання, інструментарію; наявність та придатність необхідних реактивів, хіміко-фармацевтичних та біологічних препаратів.
- Ознайомитись з настановою щодо їх застосування.
- При виявленні несправностей обладнання та засобів захисту, сповістити керівника робіт та не приступати до роботи до усунення виявлених несправностей.

Під час роботи студент повинен:

- Виконувати лише ту роботу, яка доручена викладачем та з якої проінструктований.
- Не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці.
- Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку і суворо дотримуватися засобів особистої й загальної профілактики.
- Усі роботи з епізоотологічного обстеження, санітарного очищення, дезінфекції, дератизації та дезакаризації, а також роботи із хворими тваринами, трупами та іншими матеріалами виконувати лише у захисному санітарному одязі та взутті.
- Під час роботи із заразним матеріалом заборонено – палити (паління дозволяється лише у спеціально відведених місцях), торкатись обличчя руками, поправляти волосся, шмаркатися, відволікатися. Особливо обережним слід бути при відбиранні для бактеріологічних, серологічних та інших досліджень патологічного матеріалу (носових чи піхвових виділень, гною з абсцесів та виразок, крові, сечі, фекалій і т. ін.) та слідкувати, щоб заразний матеріал не потрапив на обличчя, шию, халат, оточуючих, а також інші предмети.
- Дотримуватись вимог безпеки при роботі із лабораторним посудом та іншими виробами зі скла, при роботі з їдкими та отруйними речовинами, електрообладнанням і т. ін.
- При виявленні під час роботи несправностей на робочому місці, в обладнанні та засобах колективного захисту зупинити роботу, вимкнути обладнання, прилади, повідомити про це керівника робіт та без його вказівки роботу не відновлювати.

Після закінчення роботи студент повинен:

- Прибрати робоче місце, вимкнути обладнання, електроприлади, закрити газ, воду, вимкнути електроенергію.
- Хімікати, реактиви та інші речовини і матеріали покласти у відведене для них місце, рештки біопрепаратів, та біологічних відходів знезаразити.
- Спецодяг, спецвзуття та засоби індивідуального захисту знезаразити та покласти у відведене для них місце.
- Помити руки, лице теплою водою з милом; при можливості прийняти душ.
- Доповісти керівнику робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

В аварійній ситуації студент повинен:

- При виникненні аварійної ситуації – негайно відключити всі споживачі від джерел живлення, огородити небезпечну зону, не допускати в неї сторонніх осіб і повідомити про те, що сталося керівника робіт.
- При наявності потерпілих, надавати їм першу медичну допомогу; а при необхідності – викликати швидку допомогу.
- Якщо сталася пожежа, приступити до її гасіння наявними засобами пожежегасіння. а при необхідності – викликати пожежну частину.
- Виконувати всі вказівки керівника щодо ліквідації небезпеки.

Студент _____ з інструкцією ознайомлений (на)

(прізвище ім'я та по батькові)

Інструктаж на робочому місці пройшов (пройшла).

Дата _____

Підпис: _____

